

Lektüreprüfungsempfehlungen zu den einzelnen Theorien sowohl in den Kapiteln wie auch im Literaturverzeichnis am Ende des Buches fettgedruckt und zusätzlich durch ein Buchsymbol am Rand markiert, was eine schnelle Orientierung ermöglicht.

Als besonders leserfreundlich sind fettgedruckte Worte und blau unterlegte Passagen zu bewerten, die der Verfasser in den Text eingeführt hat, um wesentliche Begriffe und Aussagen hervorzuheben. Durch diese Markierungen merkt sich der Leser besser die Stellen und die darin enthaltenen Informationen und er kann bestimmte Themen schneller wiederfinden.

Jede Einheit schließt mit einem Abschnitt mit Fragen und Aufgaben, die sich auf die behandelten theoretischen Grundlagen beziehen und die zur Überprüfung des gelernten Stoffes bearbeitet werden können. Die Lösungsvorschläge des Verfassers befinden sich allerdings nicht wie gewöhnlich am Ende des Bandes, sondern sind auf der Website des Narr Verlags unter www.bachelor-wissen.de frei abrufbar.

Begrüßenswert ist, dass – soweit dies aus rechtlichen Gründen möglich war – die Fotos der wichtigsten Übersetzungstheoretiker und -theoretikerinnen abgedruckt wurden. Auf diese Art und Weise hat die abstrakte und trockene Theorie ein Gesicht bekommen und der Leser kann die einzelnen Ansätze mit einer konkreten Person leichter assoziieren – nach dem bekannten Lehrspruch von Konfuzius: „Sage es mir, und ich vergesse es; zeige es mir, und ich erinnere mich [...]“.

Zusammenfassend ist festzustellen, dass die Publikation von Holger Siever eine sehr nützliche Einführung in die Übersetzungswissenschaft ist, die im Selbststudium als eine gute Grundlage und für einführende Vorlesungen zur Translationswissenschaft als eine wertvolle Orientierungshilfe dienen kann. Somit ist das Buch sowohl für Studierende als auch für Lehrende sehr zu empfehlen.

Literaturverzeichnis

Stolze, Radegundis (2011). *Übersetzungstheorien. Eine Einführung*. Tübingen.

Paulina Kluczna, Kwiryna Proczkowska

Universität Wrocław / Polen

Ogólnopolska konferencja naukowa Medius Currens V

«Tłumacz w kulturze. Kultura tłumaczenia»,

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 8–9 kwietnia 2016 roku

W dniach od 8 do 9 kwietnia 2016 roku w Hotelu Uniwersyteckim w Toruniu odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa Medius Currens V «Tłumacz

w kulturze. Kultura tłumaczenia», zorganizowana przez Katedrę Filologii Germańskiej, Katedrę Filologii Angielskiej i Katedrę Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Od roku 2004 cykl konferencji *Medius Currens* stanowi forum rozważań nad zagadnieniami przekładoznawstwa. Co trzy lata badacze spotykają się, aby wspólnie zgłębić temat przewodni danej edycji konferencji. W tym roku w centrum zainteresowania znajdowały się aspekty tłumaczenia elementów kulturowych. Prelegenci oraz pozostali uczestnicy konferencji mieli możliwość uczestniczenia w obradach poświęconych sylwetkom tłumaczy, profilowi zawodowemu tłumacza, trudnościom translatorskim, a także przekładowi tekstów literackich oraz specjalistycznym.

Otwarcia konferencji dokonał prof. Lech Zieliński, jeden z organizatorów oraz kierownik Zakładu Językoznawstwa w Katedrze Filologii Germańskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prezentując pokrótce historię *Medius Currens* oraz podkreślając wagę języka polskiego jako języka obrad. Język polski umożliwia bowiem przedstawicielom różnych filologii porównanie terminologii oraz omówienie tych samych zagadnień w różnym ujęciu. Następnie podczas swojego wykładu plenarnego prof. Zieliński przedstawił rozwój *Rocznika Przekładoznawczego*, czasopisma wydawanego od 2005 roku przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wykład plenarny wygłosiła także prof. Mirosława Buchholtz, kierownik Katedry Filologii Angielskiej oraz Zakładu Literatury Anglojęzycznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, która w sposób metaforyczny scharakteryzowała pracę tłumacza, przedstawiając jego postawę w nawiązaniu do postaci mitologicznych. Nie sposób nie zgodzić się ze słowami prof. Buchholtz, zgodnie z którymi każdy tłumacz czuje się czasem jak Syzyf, podejmując się niemożliwego, a innym razem jak Hermes, pośrednicząc między kulturami. Inaugurację dopełniła prezentacja przedstawicielki firmy Atos sp. z o. o., głównego sponsora *Medius Currens* V. Wystąpienie to miało na celu przedstawienie ścieżki zawodowej absolwenta filologii w międzynarodowej korporacji w branży IT. Ponadto stało się ono przedmiotem burzliwej dyskusji na temat zapożyczeń i kalek z języka angielskiego używanych w polskim żargonie korporacyjnym.

Druga, wieczorna sesja plenarna traktowała o przekładzie literackim. Prof. Anna Bednarczyk, kierownik Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej w Instytucie Rusycystyki Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawiła sylwetkę Izabelli Griniewskiej, tłumaczki polskiej poezji, której religijne i filozoficzne poglądy znajdują odzwierciedlenie w zastosowanych przez nią technikach tłumaczeniowych. Natomiast prof. Olga Kubińska z Katedry Kultur i Literatur Anglojęzycznych w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki Uniwersytetu Gdańskiego, przyjrzała się typologii tłumaczeń, polemizując z teoriami prof. Elżbiety Tabakowskiej. Referentka poświęciła szczególną uwagę przekładowi literackiemu oraz specjalistycznemu,

podkreślając przy tym konieczność umiejscowienia w typologii również tłumaczenia wydawniczego.

W ramach sekcji poświęconych przekładowi literackiemu nakreślone zostały sylwetki wielu tłumaczy. Wśród polskich przedstawicieli praktyki tłumaczeniowej znaleźli się: Wiktor Baworowski (XIX-wieczny tłumacz literatury powszechnej), Alicja Oczko (tłumaczka z języka niderlandzkiego), Jerzy Adamski (tłumacz dramatów włoskich i francuskich), Bolesław Leśmian (autor przekładu pośredniego utworów Edgara Allana Poe'go) oraz Mikołaj Melanowicz (tłumacz literatury japońskiej). Ponadto referenci przybliżyli sylwetki tłumaczy-polonofilów, takich jak siostry Cristina Agosti Garosci i Clotilde Garosci (tłumaczki literatury polskiej na język włoski), Marion Moore Coleman (amerykańska slawistka), Fred Schulz (autor niemieckiego przekładu „S@motności w Sieci”) oraz Yukio Kudō (japoński tłumacz literatury polskiej). Wystąpienia nie ograniczały się jednak do przedstawienia biografii autorów przekładów w parze językowej z językiem polskim. Przykładem na to był przyczynek prof. Izabeli Kończak z Uniwersytetu Łódzkiego, traktujący o Kławdii Wiktorownej Ode-Wasilewskiej, tłumaczce literatury arabskiej na język rosyjski. Wśród prelekcji literaturoznawczych często pojawiały się także wystąpienia dotyczące badań nad przekładem literatury dziecięcej. W świetle analizy tłumaczeniowej znalazły się między innymi dwa referaty poświęcone baśniom braci Grimm oraz dwa skupiające się na przekładzie „Alicji w Krainie Czarów” L. Carrolla. Referaty te świadczą nie tylko o popularności tej tematyki, ale także o tym, że badany materiał nadal stanowi niewyczerpane źródło inspiracji do naukowych rozważań.

Odrębną sekcję stanowił przekład tekstów specjalistycznych. Poruszone zostały zagadnienia związane z tłumaczeniem audiowizualnym, poświadczonym, medycznym, prawniczym, konferencyjnym, a także tłumaczeniem w instytucjach Unii Europejskiej. W wystąpieniach tych zaprezentowano profil zawodowy tłumacza w różnych specjalizacjach oraz kompetencje niezbędne w tej profesji. Uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z regulacją prawną zawodu tłumacza przysięgłego, którą przybliżył przedstawiciel Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, mgr Bolesław Cieślak. Dyskusję poszerzyły komentarze na temat nieracjonalnych oczekiwań klientów, ich błędnych przekonań na temat kompetencji tłumaczeniowych oraz braku szacunku dla pracy tłumaczy.

Zgodnie z ideą, że tłumacz jest „budowniczym pomostów” pomiędzy społecznościami z różnych kręgów kulturowych i obszarów językowych, program konferencji obejmował również sekcję „Tłumacz jako pośrednik między kulturami”. Podczas tego panelu debatowano na temat przekładu elementów kulturowych, którego podjęli się zarówno tłumacze zawodowi, jak i adepci sztuki tłumaczenia. Naukowe rozważania dotyczyły nie tylko tekstów literackich w codziennym rozumieniu tego słowa, lecz także np. utworów wykonywanych w filharmonii.

Szereg sekcji poświęcono zagadnieniom dotyczącym wyzwań i trudności w procesie tłumaczenia. Obrady toczyły się głównie wokół problematyki

przekładu terminologii prawniczej, sportowej i religijnej oraz elementów kulturowych w tłumaczeniu literackim i audiowizualnym. Ponadto uczestnicy mieli okazję do wysłuchania wystąpień na temat roli kontaktu z tłumaczem w procesie tłumaczenia. Tematykę tych sekcji uzupełniły także referaty o neologizmach i antropomach.

Wyjątkowo ciekawym punktem programu konferencji okazały się dwa wystąpienia poświęcone działalności Studenckiego Koła Naukowego Pieriewodka, działającego przy Katedrze Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Dr Monika Krajewska, opiekun Koła, zrelacjonowała wieloetapowy projekt tłumaczeniowy, którego celem jest przekład rosyjskich bajek na język polski, zinterpretowanie ich w wersji audio oraz udostępnienie ich na interaktywnej stronie internetowej. Inne przedsięwzięcie przedstawiła mgr Agata Bernaś, jedna z koordynatorek projektu, w ramach którego studenci nie tylko tłumaczą dialogi z filmu „Euforia”, lecz także przygotowują opis scen w technice audiodeskrypcji. Zwieńczeniem wyjątkowej pracy Koła będzie projekcja filmu w klubie filmowym „Horyzont”.

Na szczególne słowa uznania zasługują organizatorzy i sponsorzy *Medius Currens*, którzy stanęli na wysokości zadania i zadbali o sprawny przebieg konferencji i komfort jej uczestników. Doskonała obsługa cateringowa umilała dyskusje w kularach, a uroczysty bankiet, który odbył się pod koniec pierwszego dnia konferencji, stanowił idealne zwieńczenie naukowych dyskusji.

Biorąc pod uwagę całokształt przedstawionego przedsięwzięcia, należy podkreślić, że konferencja *Medius Currens V* zakończyła się dużym sukcesem, a wszystkie zamierzone przez organizatorów cele zostały osiągnięte. Język polski jako język obrad stworzył warunki dla naukowej współpracy przedstawicieli różnych filologii, którzy gorliwie dyskutowali o zagadnieniach translatorycznych w ujęciu teoretycznym oraz dokonywali szczegółowych analiz przykładów w konkretnych językach obcych. Dzięki szerokiej gamie poruszanych tematów uczestnicy *Medius Currens V* mogli zaobserwować różnicowane tendencje we współczesnym przekładoznawstwie oraz potencjalne wyzwania dla polskiej translodydaktyki. Toruńska konferencja z powodzeniem stworzyła płaszczyznę wymiany myśli, refleksji oraz doświadczeń związanych z działalnością translatorską. Pokłosiem tego przedsięwzięcia będzie kolejny, dwunasty tom *Rocznika Przekładoznawczego*, opublikowany pod red. prof. Ewy Kościałkowskiej-Okońskiej, dr Moniki Krajewskiej i prof. Lecha Zielińskiego. Już teraz gorąco zachęcamy do jego lektury.